

СТАНОВИЩЕ

от доц. д-р Христо Иванов Параскевов

Факултет по математика и информатика

Шуменски университет „Епископ Константин Преславски“

На дисертационен труд за: присъждане на образователна и научна степен „доктор“

Област на висше образование: 4. Природни науки, математика и информатика

Професионално направление: 4.6. Информатика и компютърни науки

Докторска програма: Информационни системи и технологии, информатика и компютърни науки

Автор: Албена Любославова Цонева

Тема: Модел за оценка на риска за киберсигурност във веригите за доставки в автомобилната индустрия

Научен ръководител: проф. д.н. Борислав Панайотов Стоянов

Становището е разработено въз основа на Закон за развитието на академичния състав в Република България, Правилник за прилагане на Закона за развитието на академичния състав в Република България, Правилник на Варненски свободен университет „Черноризец Храбър“ за прилагане на Закона за развитието на академичния състав в Република България, Заповед на Ректора на ВСУ № 954/19.12.2023 г. и решение на Научното жури.

I. Обща характеристика на дисертационния труд и предоставените материали

Получих електронно копие на документите по настоящата процедура, съответстващи на изискванията на ЗРАСРБ и ППЗРАСРБ. Тяхното съдържание е с удовлетворителен обем и на достатъчно ниво отразява образователно-научния замисъл по избраната тема от индивидуалния учебен план на докторантката.

Представеният дисертационен труд на тема „Модел за оценка на риска за киберсигурност във веригите за доставки в автомобилната индустрия“ е в обем от 161 страници. Състои се от въведение, четири глави и заключение. В дисертацията са използвани 7 фигури, 23 таблици и списък с използвана литература, включващ 74 източника.

II. Актуалност на тематиката

От представените научни изследвания е видно, че темата на дисертационния труд е изключително актуална и е съобразена със съвременните тенденции в науката. Дисертацията предлага отличителен модел за количествена оценка на кибер риска във веригите на доставчици, по-специално в автомобилната индустрия. Моделът се състои от три етапа на оценка и включва избрани параметри, за да гарантира както съответствие, така и силна сигурност. Моделът играе решаваща роля при идентифицирането на недостатъците в работните процеси на доставчиците.

III. Познаване на проблема, компетентност на докторантката в научната област, публикации и участия в научни форуми

Библиографията на дисертационния труд съдържа 74 литературни източници и немалък брой от тях, са от последните пет години. Приемам, че използваната литература е достатъчна, както по обем, така и по съдържание и осигурява на докторантката достатъчна компетентност, необходима за научното изследване.

Професионалното развитие на докторантката е възходящо, свързано с автомобилната индустрия и изследванията в дисертацията.

Публикационната активност се изразява в две публикации в съавторство, отразени в световни научни бази данни и са достатъчни за удовлетворяване на минималните национални изисквания. Няма данни за цитирания.

IV. Методика на изследването

Докторантката се занимава с изследователския проблем както от теоре-

тична, така и от практическа гледна точка. Използваните методологии са емпирично валидирани и ефективно интегрирани за изследователските цели.

V. Оценка на резултатите и приносите на кандидата

Посочените приноси в дисертационното изследване могат да се характеризират, както следва:

Научноприложни:

- Разработване на нов и адаптивен модел за количествена оценка на кибер риска във веригите за доставки на автомобили и оценка на финансовото въздействие на пробиви в сигурността върху организациите. Този модел може да бъде персонализиран за други конфигурации на веригите за доставки.

Приложни:

- Валидиране на предложения модел за два производителя на определен сензор, като всеки доставчик преминава през три етапа на оценка: оценка на Pugh, анализ на риска TARA и анализ Монте Карло.

- Използване на модела в цялостна оценка на риска, която включва вериги за доставки на по-ниско ниво (доставчици на доставчици).

- Използване на комбинирана оценка на риска, която включва параметри с различна тежест и променливи, повлияни от нововъзникващите тенденции в мобилността.

- Разработена система от вероятности за подобряване на модела периодично или в отговор на значими, оперативно възникнали събития.

VI. Лично участие на докторантката и оригиналност на изследването

Убеден съм, че трудът е собствено авторово изследване. Стилът на писане, използван от докторантката в статиите, дисертацията и автореферата, са едни и същи. Това говори за последователност и приемственост в научната дейност.

Тестът за антиплагиатство демонстрира висока степен на несъответствие, предоставяйки доказателство, че работата на докторанта е оригинално изследване. Формулираните приноси и получени резултати са нейна лична заслуга.

VII. Критични забележки и препоръки

В труда на Албена Цонева, разработен под професионалното ръководство на научния ръководител, са налице всички необходими и задължителни елементи на научен труд от този вид. Точно формулираната цел на дисертацията довеждат до логичното, последователно и точно изпълнение на задачите, свързани с нея.

Към автора бих направил две препоръки. Едната се отнася до разработване и публикуване на самостоятелна статия, а другата се отнася до отстраняването на незначителни, но все пак съществуващи неточности в техническото оформяне на ръкописа.

VIII. Заключение

Представената дисертация за присъждане на образователно-научната степен „доктор“ в професионално направление 4.6. Информатика и компютърни науки, област на висше образование 4. Природни науки, математика и информатика, е напълно завършен труд, съдържащ научно и научно-приложни резултати, които са оригинален принос в науката. Той показва, че докторантката притежава необходимите практически и теоретични знания по докторската програма и е способна на самостоятелни научни изследвания. Дисертацията отговаря на изискванията на ЗРАСРБ и Правилника за прилагане на ЗРАСРБ.

Предлагам на Научното жури да **присъди образователната и научна степен „доктор“ на Албена Любославова Цонева** в област на висше образование 4. „Природни науки, математика и информатика“, професионално направление 4.6. „Информатика и компютърни науки“, докторска програма „Информационни системи и технологии, информатика и компютърни науки“.

Дата: 03.02.2024 г.

.....

/доц. д-р Христо Параскевов/